

Handläggare
Emma Hirsch
Emma.Hirsch@huddinge.se

Kommunstyrelsen

Avsiktsförklaring mellan Huddinge kommun och Trafikverket om väg 226 planskildhet, del av bytespunkt Flemingsberg

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Avsiktsförklaring mellan Huddinge kommun och Trafikverket avseende väg 226 planskildhet, del av bytespunkt Flemingsberg godkänns i enlighet med bilaga 1 till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 13 januari 2025.

Sammanfattning

Huddinge kommun arbetar för att möjliggöra Bytespunkt Flemingsberg. Bytespunkt Flemingsberg ska utformas som en attraktiv, effektiv, trygg och säker bytespunkt för kollektivt resande vid den norra stationsuppgången i Flemingsberg samtidigt som en godtagbar framkomlighet på väg 226 (Huddingevägen) upprätthålls.

Tillsammans med Trafikverket har Huddinge kommun tagit fram en åtgärdsvalsstudie för Bytespunkt Flemingsberg. För att realisera bytespunkten behöver anläggningsåtgärder genomföras på Huddingevägen samt den norra stationsuppgången i Flemingsberg. Under 2023-2024 har en fördjupad utredning avseende Huddingevägen genom Flemingsberg genomförts av Trafikverket i samverkan med Huddinge kommun. Utredningen är ett namngivet uppdrag inom länsplan för regional transportinfrastruktur i Stockholms län 2022-2033 (Länsplan). Syftet med utredningen var att utreda och föreslå en mer kostnadseffektiv åtgärd (lägre investeringskostnad) för Huddingevägen genom Flemingsberg som var finansiellt genomförbar i kommande Länsplan 2026-2037.

Utifrån styrande ekonomiska ramar har den fördjupade utredningen förordat ett utredningsalternativ (UA4) som objektskandidat till Länsplanen 2026-2037. UA4 har lägst investeringskostnad till en godtagbar måluppfyllelse och omfattar genomförande av de anläggningar som i dagsläget är prioriterade att genomföras. Åtgärden omfattar bland annat en nedsänkning av Huddingevägen så att en planskildhet uppstår vid Hälsovägen/Regulatorbron, för att prioritera kollektivtrafik, gående och cyklister.

Ett genomförande av UA4 är ett stort första steg i genomförandet av Bytespunkt Flemingsberg enligt uppsatta mål i ÅVS bytespunkt Flemingsberg. Ett fullt utbyggt Flemingsberg kan komma att behöva fler investeringar i infrastrukturen kopplat till kopplingar över järnvägen. Dessa får utredas i fortsatt planering.

Kommunstyrelsens förvaltning och Trafikverket har upprättat ett förslag till avsiktsförklaring inklusive finansieringsprinciper. Syftet med avsiktsförklaringen är att utgöra underlag för beslut om finansiering av objektet i Länsplan 2026-2037. Syftet är också att parterna ska verka för att nå en överenskommelse över ansvar och kostnader för genomförandet av UA4. Trafikverket har uppskattat den totala kostnaden för UA4 till cirka 727 miljoner kronor i prisnivå april 2024.

Huddinge kommuns avsikt är att om UA4 prioriteras som ett objekt i Länsplan 2026-2037 ska Huddinge kommun i kommande avtal finansiera definierade åtgärder med 227 miljoner kronor samt Trafikverkets infrastrukturindex för väg, vilket bland annat ska finansieras av byggrätter. Beloppet kan förändras med anledning av nytt prisläge och eventuella förändrade lösningar. Intäkter från byggrätter kommer först efter genomförandet av objektet.

Om UA4 erhåller finansiering i Länsplan 2026-2037 ska Huddinge kommun och Trafikverket ta fram ett medfinansieringsavtal i vilket kommunens medfinansiering ska definieras som ett fast belopp som kommer indexeras med Trafikverkets infrastrukturindex för väg.

Kommunstyrelsens förvaltning bedömer att de nyttor som uppstår i form av byggrätter och möjligheten att genomföra Bytespunkt Flemingsberg motiverar Huddinge kommuns medfinansiering enligt avtalet.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Inledning

Flemingsberg har länge varit utpekad som regional stadskärna i den regionala utvecklingsplanen för Stockholm (RUFS). För att nå målen om den regionala stadskärnan krävs hög tillgänglighet i bra kollektivtrafikförbindelser, goda vägförbindelser samt utveckling av urbana stadsmiljöer. Dagens struktur med ett brett spår- och vägområde försvårar utvecklingen av en sammanhållen stadskärna i anslutning till kollektivtrafikens knutpunkt.

Historik

Huddinge kommun och Trafikverket har under lång tid fört diskussioner om kompletterande infrastruktur i Flemingsberg för att stödja den tillkommande exploateringen samt avlasta den hårt belastade korsningen vid Hälsovägen/Huddingevägen och ge möjlighet till en nedsänkt Huddingeväg genom Flemingsberg.

Ortofoto och snedbild över Flemingsberg och Huddingevägen

Mellan åren 2010 och 2020 fattades flera stora beslut om infrastrukturåtgärder i och kring Flemingsberg som fått följdverkningar på dagens situation och möjlighet till lösning. Dels togs en vägplan fram för Tvärförbindelse Södertörn (fastställd 2022 och laga kraft 2024), dels slöts överenskommelse inom Sverigeförhandlingen om att bygga Spårväg syd mellan Flemingsberg och Älvsjö via Kungens kurva Skärholmen.

Utöver detta fattade Trafikverket beslut om att ytterligare spår skulle planeras och byggas genom Flemingsberg. Bakgrunden var akuta åtgärder som behövde utföras på järnvägssträckan mellan Stockholm Central och Stockholm södra (Getingmidjan) som innebar totalavstängning på sträckan under åren 2018- 2020. Detta beslut ledde till uppstarten av projektet BanaVäg som kom att delas i tre etapper.

- Etapp 1: Utökad spårkapacitet genom Flemingsberg genom anläggande av spår 0 och förberedelse för spår -1. Dessutom ingick följd effekter av dessa åtgärder såsom sidoförflyttning av Huddingevägen och en förlängning av Regulatorbron.
- Etapp 2: Kapacitetshöjande åtgärder på Huddingevägen genom breddning av vägen söder om Hälsovägen, Trafikplats Högsolan samt ny väg till Riksten.
- Etapp 3: En permanent lösning och åtgärder i korsningen Hälsovägen/Huddingevägen.

Ettap 1 färdigställdes 2018 och har byggts som provisoriska anläggningar utan stöd av järnvägs- och vägplan. Ettap 2 (Pålamalmsvägen och Trafikplats Högsolan) pågår och ska enligt nuvarande tidplan stå klara 2028.

För BanaVäg etapp 3 tecknade Huddinge kommun och Trafikverket en överenskommelse om att ytterligare insatser och åtgärder behövde genomföras för att skapa en hållbar infrastruktur som kan generera en helhetslösning som förenar de lokala, regionala och nationella transportbehoven. Överenskommelsen ledde fram till beslut om att genomföra en åtgärdsvalsstudie för Bytespunkt Flemingsberg.

En åtgärdsvalsstudie är första steget vid planering av byggande av statlig väg och genomförs normalt av Trafikverket i samverkan med berörd kommun. Trafikverket och kommunen tecknar därefter oftast en avsiktsförklaring kring de lösningar som utretts och hur de utredda lösningarna ska finansieras. Åtgärder på en länsväg (Huddingevägen) finansieras via statliga medel i länsplaner för regional transportinfrastruktur vilka upprättas och fastställs av berörd region, samt i vissa fall med medfinansiering av kommunala medel. Nya objekt som erhåller finansiering i länsplanen brukar historiskt tilldelas medel i slutet av planperioden.

Process för åtgärdsvalsstudie till vägplan

Avsiktsförklaring med utgångspunkt från åtgärdsvalsstudie bytespunkt Flemingsberg

Den 8 februari 2021 tecknade Huddinge kommun en avsiktsförklaring med Trafikverket och Region Stockholm Trafikförvaltningen gällande åtgärdsvalsstudie för Bytespunkt Flemingsberg (KS-2020/1989). Åtgärdsvalsstudien omfattade ett antal åtgärder som syftade till att möjliggöra målen med att en attraktiv, effektiv, trygg och säker bytespunkt för kollektivt resande utvecklades i Flemingsberg samtidigt som en godtagbar framkomlighet på Huddingevägen upprätthölls. Målen omfattade även att en attraktiv stadskärna i Flemingsberg kan utvecklas genom att minska den barriäreffekt som Huddingevägen utgör på platsen idag och därigenom stärka tillgängligheten till den framtida bytespunkten. Åtgärdsvalsstudien rekommenderade ett antal åtgärds paket, som uppfyllde målen på kort och lång sikt. Avsiktsförklaringen syftade till att etablera en gemensam process för parternas fortsatta samverkan med de rekommenderade åtgärderna från åtgärdsvalsstudien.

Avsiktsförklaring väg 226, Flemingsberg, planskildhet och nedsänkning (blir inaktuell när denna avsiktsförklaring teck

En av de rekommenderade åtgärderna i åtgärdsvalsstudien för Bytespunkt Flemingsberg var en nedsänkt och överdäckad Huddingeväg genom Flemingsberg. En andra avsiktsförklaring, som omfattade finansieringsprinciper för denna åtgärd, tecknades mellan parterna den 7 oktober 2021 (KS-2021/1602). I avsiktsförklaringen åtog sig kommunen att medfinansiera en nedsänkning och överdäckning med 322 miljoner kronor av den bedömda investeringen på 1 181 miljoner kronor (prisnivå 2021).

Avsiktsförklaringen för nedsänkning av väg 226 genom Flemingsberg utgjorde underlag till Länsplan 2022-2033. Under hösten 2022 fastställdes Länsplan 2022-2033. Väg 226 Flemingsberg (Huddingevägen) var inte med som ett namngivet objekt men som ett uppdrag om en fördjupad utredning i syfte att ta fram en mer kostnadseffektiv lösning.

Utredning väg 226 Flemingsberg

Under 2023-2024 har den fördjupade utredningen från Länsplanen genomförts av Trafikverket i samverkan med Huddinge kommun. Utöver deltagare från Trafikverket och Huddinge kommun har även Region Stockholm Trafikförvaltningen varit representerat i arbetet. Syftet med utredningen var att ta fram en mer kostnadseffektiv åtgärd för Huddingevägen genom Flemingsberg med hänsyn till intilliggande, pågående och kommande bebyggelse- och infrastrukturåtgärder.

Med en mer kostnadseffektiv lösning avsågs en lägre investeringskostnad som var finansiellt genomförbar i kommande Länsplan och som fortsatt uppnådde uppsatta effektmål från åtgärdsvalsstudien för bytespunkt Flemingsberg i tillfredsställande omfattning.

Utredningsalternativ

Den fördjupade utredningen har utvärderat flera alternativa förslag, vilka presenteras i bilaga 3. Genomförbara alternativ har bedömts vara utredningsalternativen 2-4. Länsplanens ekonomiska ramar har varit en styrande faktor i val av utredningsalternativ. Därför fattade utredningens styrgrupp beslut om att utredningsalternativ 4 (UA4) är förordad objektskandidat till Länsplan 2026-2037.

UA4 är en sammanslagen och avskalad version av de övriga utredningsalternativen men där flera kostnadsdrivande anläggningar tagits bort. UA4 medför en lösning som har lägst investeringskostnad, men som inte uppfyller samtliga funktioner som är önskvärda på lång sikt. Trots detta har UA4 en godtagbar måluppfyllelse och omfattar de anläggningar som i dagsläget är prioriterade att genomföras först.

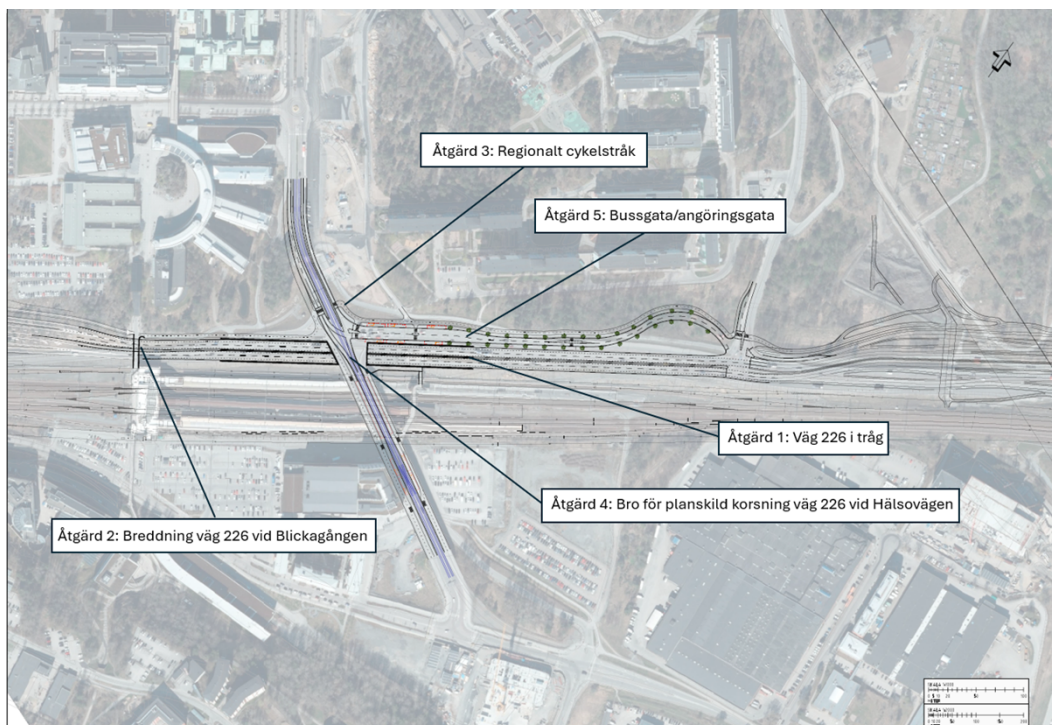
UA4 syftar till att skapa en kortare nedsänkning av Huddingevägen vid Hälsovägen och Regulatorbron och som binds ihop via en brokonstruktion över Huddingevägen. Genom att sänka Huddingevägen i denna punkt kan man skapa en mer effektiv och säker trafikmiljö kring bytespunktens olika funktioner,

samtidigt som man möjliggör en mer attraktiv och tillgänglig stadskärna i Flemingsberg. Se principskiss nedan.

UA4 omfattar även anläggandet av en lokalgata för bussarnas angöring och hållplatser till bytespunkten, som kommer att ligga väster om Huddingevägen, mot Grantorp. Lokalgatan kommer att kopplas till befintliga vägar via korsningarna Flemingsbergsleden/Huddingevägen och Hälsovägen/ Regulatorbron. Dessutom kommer det regionala cykelstråket inklusive gångbana utmed Huddingevägen att löpa utmed lokalgatan och anslutas till befintliga cykelstråk vid Flemingsbergsleden och det nya regionala cykelstråk som planeras inom projektet Trafikplats Högsolan.

De funktioner eller målområden som inte uppfyllts i samma utsträckning som i övriga utredningsalternativ är kopplingar över väg och järnväg för att minska barriäreffekter och öka tillgängligheten, såväl för gående och cyklister som för allmän biltrafik. Dessa funktioner bedöms bli mer prioriterade när utvecklingen av Flemingsberg kommit längre och kan därav behöva studeras i samband med fortsatt planering av Flemingsberg.

Principskiss, se bilaga 2 för större format.

Avsiktsförklaring väg 226 planskildhet, del av bytespunkt Flemingsberg
Kommunstyrelsens förvaltning och Trafikverket har tagit fram ett förslag till avsiktsförklaring, se bilaga 1. Syftet med denna avsiktsförklaring är att utgöra underlag för beslut om finansiering av objektet i Länsplan 2026-2037. Syftet är också att parterna ska verka för att nå en överenskommelse över ansvar och kostnader för genomförandet av UA4.

UA4 är uppdelat i fem olika åtgärder som Huddinge kommun är med och finansierar enligt denna avsiktsförklaring.

Kommunens medfinansiering

Den totala kostnaden för UA4 har Trafikverket uppskattat till cirka 727 miljoner kronor i prisnivå april 2024. Den uppskattade summan innefattar en osäkerhetsmarginal om 30 procent.

Huddinge kommuns kostnadsansvar inom denna avsiktsförklaring uppgår till 227 miljoner kronor samt Trafikverkets infrastrukturindex för väg. I avsiktsförklaringen har vissa principer för framtida kostnadsförändringar reglerats.

Förslaget möjliggör för ny bebyggelse och försäljningsintäkter som bidrar till att täcka Huddinge kommuns medfinansiering. Om Huddinge kommuns nyttor i form av byggrätter avsevärt försämras har Huddinge kommun enligt avsiktsförklaringen rätt att frågå sitt kostnadsansvar.

Förutsättningar och giltighet

Förutsättningarna för medfinansiering gäller som underlag för åtgärdsplanering till Länsplan 2026-2037. Länsplan 2026-2037 förväntas remissas under 2025 och beslutas om under 2026. Om UA4 erhåller finansiering i Länsplanen ska Trafikverket och Huddinge kommun ta fram ett medfinansieringsavtal i vilket Huddinge kommuns medfinansiering ska definieras som ett fast belopp. Planering och genomförande ska ske i nära samverkan mellan parterna.

Avsiktsförklaringen ersätter tidigare tecknad Avsiktsförklaring väg 226, Flemingsberg, planskildhet och nedsänkning (KS-2021/1602).

Om Region Stockholm ej beslutar om finansiering av UA4 i Länsplan 2026-2037 upphör avsiktsförklaringen att gälla.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningens sammanvägda bedömning är att avsiktsförklaringen är godtagbar.

Avsiktsförklaringen bedöms ge goda förutsättningar för att de åtgärder som beskrivs (UA4) kan komma med som ett objekt i Länsplan 2026-2037. Att objektet erhåller finansiering i Länsplanen innebär att Trafikverket därmed kan påbörja planeringen och ett genomförande. Detta är en viktig förutsättning för fortsatt utveckling av Bytespunkt Flemingsberg samt målen med hur stadskärnan Flemingsberg ska utvecklas enligt bland annat utvecklingsprogrammet för Flemingsberg samt planprogrammet för Flemingsbergsdalen. Huddinges Översiktsplan 2050 beskriver även utvecklingen av Flemingsberg som en storregional bytespunkt som viktig för att öka tillgängligheten med kollektivtrafik till och från Huddinge kommun.

Den nytta som åtgärderna medför motiverar Huddinge kommuns medfinansiering.

Med anledning av Länsplanens begränsade ekonomiska ramar, är det en förutsättning att Huddinge kommun bidrar med medfinansiering för att UA4 ska kunna prioriteras och finansieras som ett objekt via Länsplan 2026-2037. Den fördjupade utredningen visar andra alternativ med högre måluppfyllelse. Dessa bedöms dock inte kunna ges en full finansiering utifrån Länsplanens ramar samt Huddinge kommuns möjlighet till medfinansiering utifrån de nyttor som Huddinge kommun erhåller. UA4 är det alternativ som bedöms ha tillräckligt bra måluppfyllnad för möjliggörandet av Bytespunkt Flemingsberg och innehåller de anläggningar som i dagsläget är prioriterade att genomföras först.

Förvaltningen bedömer att Huddinge kommuns ekonomiska åtagande i avsiktsförklaringen ligger på en nivå som är motiverad baserat på de nyttor som tillförs kommunen, bland annat i form av byggrätter. De principer som regleras i avsiktsförklaringen ger förutsättningar för godtagbara villkor för Huddinge kommun i ett kommande medfinansieringsavtal.

UA4 bidrar till goda förutsättningar för ökat kollektivt resande och löser en stor del av bytespunktens trafikala funktioner. Genom att skapa planskildhet över Huddingevägen där kollektivtrafik, gående och cyklister prioriteras i stadsrummet på den övre nivån och biltrafiken flyttar till en undre nivå stärks tillgängligheten för kollektivtrafik till den framtida bytespunkten. Hållbara trafikslag prioriteras, vilket är i linje med Huddinge kommuns trafikstrategi. Förbättrade kopplingar och mer tillgänglig kollektivtrafik bidrar också till att öka den sociala hållbarheten och platsen blir ett tydligt samlat nav i den regionala stadskärnan.

UA4 kommer även att minska den barriäreffekt som Huddingevägen utgör idag och ge förutsättningar för utvecklingen mot en attraktiv stadskärna i Flemingsberg.

Om UA4 blir ett objekt i kommande Länsplan kommer det att finnas möjlighet till samordningsvinster med överlappande och intilliggande starka pågående projekt såsom Spårväg syd, Trafikplats Högsolan samt Tvärförbindelse Södertörn, eftersom det blir en tydlig planeringsförutsättning för dessa projekt att förhålla sig till.

Utvecklingen av Bytespunkt Flemingsberg är den förutsättning som starkast lockar etableringar till Flemingsberg. Ett beslut om genomförande av UA4 kommer att stärka viljan till etablering och skapa förutsättning och möjlighet till att arbeta vidare med ett starkt nav för kunskapsintensivt näringsliv i Flemingsberg.

Ett genomförande av UA4 är ett stort första steg i genomförandet av Bytespunkt Flemingsberg enligt uppsatta mål i ÅVS bytespunkt Flemingsberg. Ett fullt utbyggt Flemingsberg kan komma att behöva fler investeringar i infrastrukturen kopplat till kopplingar över järnvägen. Dessa får utredas i fortsatt planering.

De funktioner eller målområden som inte uppfyllts i samma utsträckning i UA4 som i utredningsalternativ 1-3 är kopplingar över väg och järnväg för att minska barriäreffekter och öka tillgängligheten, såväl för gående och cyklister som för

allmän biltrafik. Dessa funktioner bedöms bli mer prioriterade när utvecklingen av Flemingsberg kommit längre och kan därav behöva studeras i samband med fortsatt planering av Flemingsberg.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

En avsiktsförklaring är en intention mellan ingående parter och det finns inga konsekvenser eller följdpåverkan om någon av parterna bryter avsiktsförklaringen eller beslutar att inte utföra någon del av avsiktsförklaringen. De juridiska konsekvenserna för Huddinge kommun att ingå denna avsiktsförklaring är därmed små.

Huddinge kommuns avsikt är att om UA4 prioriteras som ett objekt i Länsplan 2026-2037 ska Huddinge kommun i kommande medfinansieringsavtal finansiera definierade åtgärder med 227 miljoner kronor samt Trafikverkets infrastrukturindex för väg, se bilaga 1. Beloppet kan förändras med anledning av nytt prisläge och eventuella förändrade lösningar.

Trafikverket och Huddinge kommun har fastslagit principer om att Huddinge kommuns medfinansiering förutsätter att värde skapas i byggrätter i anslutning till objektet och den stadsutveckling som Huddinge kommun planerar för.

Förvaltningen bedömer att Huddinge kommuns åtagande kan finansieras genom kommunal markförsäljning av byggrätter som möjliggörs när objektet genomförs, erläggande av exploateringsbidrag från exploatörer som har nytta av utvecklingen av bytespunkt Flemingsberg samt via medfinansieringsersättning av statlig infrastruktur.

Camilla Broo
Kommundirektör

Mats Hermansson
Samhällsbyggnadsdirektör

Bilagor

- Bilaga 1. Avsiktsförklaring väg 226 planskildhet, del av bytespunkt Flemingsberg
- Bilaga 2. Principskiss UA4
- Bilaga 3. Utredning Väg 226, Flemingsberg – Sammanfattande beskrivning av framtagna utredningsalternativ

Datum
2025-01-13

Diarienummer
KS-2024/2129.351

Beslutet ska skickas till

Trafikverket
Region Stockholm Trafikförvaltning
Region Stockholm Regionledningskontoret